

INFORMAȚII PRIVIND ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 150

Sibiu, iulie-octombrie 2010

Muzeul Județean Argeș

Academia Română
Comisia de Istorie a Orașelor
din România

Mediul geografic și dezvoltarea orașelor

PITEȘTI

28-29 octombrie 2010

Sesiunea Comisiei de Istorie a Orașelor din România din acest an va fi găzduită de către Muzeul Județean Argeș, ca secțiune independentă a celei de a XLI-a ediții a manifestării științifice *Ecosinteze și etnosinteze carpatine*, cu participare națională.

Lucrările sesiunii muzeului se vor desfășura în cadrul celor două secțiuni tradiționale: Secțiunea istorie și arheologie, ce va dezbate tema *Reședințe domnești* și Secțiunea științele naturii, unde se va discuta despre *Mediul natural și cercetarea științifică*, acestora adăugându-li-se, în acest an, Secțiunea Comisiei de Istorie a Orașelor din România, cu titlul *Mediul geografic și dezvoltarea orașelor*.

Deschiderea sesiunii

Joi, 28 octombrie 2010, ora 10³⁰

Sala Amfiteatru a Muzeului Județean Argeș
Str. Armand Călinescu, nr. 44

Cuvinte de bun venit din partea autorităților locale

Cuvinte de salut din partea organizatorilor:

Muzeul Județean Argeș
Comisia de Istorie a Orașelor

Prânz

Sesiune de comunicări
Mediul geografic și dezvoltarea orașelor. Studii de caz

Joi, 28 octombrie 2010, orele 15⁰⁰-18⁰⁰

Moderatori: Teodor O. Gheorghiu, Vasile Ciobanu

STELA CHEPTEA (Iași), *Influența mediului geografic asupra dezvoltării Iașilor*

DANIELA GIUGEA (Pitești), *Raportul între poziția geografică și „poziția” de curte domnească a orașului Curtea de Argeș în secolul al XIV-lea*

DAN DUMITRU IACOB (Sibiu), *Importanța factorilor geografici în evoluția urbanistică a orașului Siret*

Discuții / Pauză

CARMEN OPRESCU (Pitești), *Mediul geografic și dezvoltarea Câmpulungului în epoca modernă. Dealul Flămânda*

DRAGOȘ MĂNDESCU (Pitești), *Rețeaua hidrografică și dificultățile începuturilor alimentării cu apă a Piteștiului (secolul al XIX-lea)*

MICHEL TANASE (Paris), *Otto Folberth (1896-1991) un precursor al conceptului Landschaft în Transilvania*

Discuții / Pauză

ADUNAREA GENERALĂ
a Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Joi, 28 octombrie 2010, orele 18⁰⁰-20⁰⁰

Ordinea de zi: Raport de activitate pe anii 2009-2010 / Diverse / Discuții

Cina

Sesiune de comunicări
Mediul geografic și dezvoltarea orașelor

Vineri, 29 octombrie 2010, orele 10⁰⁰-13⁰⁰

Moderatoare: Stela Cheptea, Carmen Oprescu

VIRGILIU Z. TEODORESCU (București), *Apa, factor determinant în evoluția sau involuția unor așezări umane, determinând atingerea standardelor de oraș sau decăderea, uneori până la totala lor dispariție*

TEODOR OCTAVIAN GHEORGHIU (Timișoara), *Târguri medievale din sud-vestul României și relația lor cu mediul natural*

ANDA-LUCIA SPÂNU (Sibiu), *Mediul geografic reprezentat în imagini istorice ale orașelor actualei Românie*

Discuții / Pauză

MARIANA VLAD (Sibiu), *Observații privind geografia Transilvaniei și densitatea toponimicelor pe Ridicarea Iosefină (secolul al XVIII-lea)*

VIOLETA PUȘCAȘU (Galați), *Peisajul urban – între determinism natural și voluntarism social*

VASILE CIOBANU (Sibiu), *Gazul metan și orașele din Transilvania*

CONSTANTIN JUAN-PETROI (Orșova), *Orașele Banatului Montan și mediul lor natural de dezvoltare*

Pauză de prânz / Plecarea participanților

Amsterdam 2010: al XXI-lea Congres Internațional de Științe Istorice

22-28 august

Universitatea din Amsterdam (Universiteit van Amsterdam) a găzduit la finele lunii august 2010 al XXI-lea Congres Internațional de Științe Istorice, manifestare de înaltă ținută științifică, ce are loc o dată la cinci ani. Cu această ocazie s-au reunit specialiști de pe toate continentele, ce au dezbătut timp de cinci zile diverse teme de istorie. Din partea României au participat istoricii Dan Berindei, Ioan-Aurel Pop, Cristian Luca, Viorel Achim, subsemnatul și alții (programul complet al congresului se află la adresa

<http://www.ichs2010.org/programme.asp?all=1>).

În data de 25 august, începând cu ora 14, s-a susținut principalul grup de comunicări organizat de Comisia Internațională pentru Istoria Orașelor, moderator fiind președintele comisiei, domnul Michel Pauly. Sub titlul *City, Knowledge and Communication*, au prezentat comunicări Carlos Lopez Galviz, Marco Mostert, Patrick Wadel, Finn-Einar Eliassen, Arjan van Dixhoorn și Laurențiu Rădvan, cuvântul final aparținând lui Derek Keene. A doua zi dimineață a avut loc adunarea generală a comisiei, prezidată de domnul Michel Pauly. Pe ordinea de zi s-au aflat mai multe puncte de discuție: reînnoirea statutului pentru cinci membri ai comisiei, respectiv acceptarea de noi membri din Marea Britanie, Germania și Finlanda. Cu această ocazie, domniile Peter Johanek (Germania) și Basilike Papoulia (Grecia) au anunțat că doresc să se retragă din calitatea de membri activi, devenind membri onorifici. S-au discutat detalii cu privire la organizarea următoarelor conferințe ale comisiei, cea din 2011 urmând să aibă loc la Sibiu (între 7 și 11 septembrie), Praga și Lisabona anunțându-se ca gazde pentru 2012 și 2013. Pentru această serie de conferințe, tema propusă este *Cities and their spaces* (Orașul și spațiile sale). Board-ul comisiei a anunțat că se va ocupa de organizarea științifică a acestor conferințe, urmând ca în scurt timp să se lanseze un apel oficial pentru comunicări.

În încheierea congresului a avut loc adunarea generală a Comitetului Internațional al Științelor Istorice, care a ales drept președinte pe doamna Marjatta Hietala, care este și reprezentanta Finlandei în Comisia Internațională pentru Istoria Orașelor.

Laurențiu Rădvan

Evoluția orașelor transilvănene în perioada interbelică **Sesiune de comunicări la Târgu Mureș**

În zilele de 15-16 octombrie 2010 a avut loc la Palatul Culturii din Târgu-Mureș sesiunea de comunicări științifice *Evoluția orașelor transilvănene în perioada interbelică (1918-1940)*. Manifestarea a fost organizată de Muzeul Județean Mureș, Comisia de Istorie a Orașelor din România și Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național Mureș.

La deschiderea lucrărilor, după mesaje de salut transmise de reprezentanții instituțiilor organizatoare, au fost lansate volumele: Ioan Eugen Man, *Târgu-Mureș. Istorie urbană*, III, *Perioada interbelică*, apărut la Editura Nico, Târgu Mureș, în 2010; Ioachim Lazăr, Nicolae Cerișer, *Hunedoara și Marea Unire*, Alba Iulia, Editura ALTIP, 2009 și vol. XIX, 2009, din Anuarul muzeului gazdă a manifestării.

Comunicările prezentate au abordat diferite aspecte din viața orașelor transilvănene în perioada interbelică. Un prim grupaj a cuprins prezentarea și analiza implicațiilor apariției unor biserici catedrale și a altor edificii reprezentative, care au îmbogățit zestrea urbanistică a unor centre ca Târgu Mureș, Cluj, Brăila (Ioan Eugen Man, Liliana Iuga, Marcian Roman, Elena Abăseacă, Ana

Hărăpescu). Au fost abordate, de asemenea, efectele unor procese economice și evenimente politice asupra evoluției orașelor. Astfel, Virgil Pană a analizat consecințele reformei agrare din 1921 asupra patrimoniului funciar al orașelor, iar Marin Pop impactul alegerilor orașenești din Transilvania, organizate de P.N.Ț. în anul 1930. Alte câteva comunicări și-au propus tratarea evoluției generale a unor așezări urbane, cu viața lor economică, socială și politică (Târnăveni – Nicolae Fola, Hațeg – Ioachim Lazăr, Oradea – Alexandru Porțeanu, Sibiu – Vasile Ciobanu). O problemă deosebită, abordată de Nicolae Balint, a fost preluarea instanțelor juridice de către stăpânirea românească și activitatea celor din Târgu Mureș în primii ani postbelici. Modernizarea structurilor urbane a fost o preocupare a edililor din anii interbelici, urmărită la Oradea de prof. Ion Zainea și la Târgu Mureș de Ana Hancu și Ligia Bejan.

Unii autori au ales studii de caz pentru anumite domenii din trecutul orașelor. Astfel, Vasile Șandor s-a oprit asupra Fabricii de Mobilă „Szekely și Reti” din Târgu Mureș. Statutul învățământului a fost abordat de Ionela Mircea, care a prezentat o cercetare din anii '30 asupra școlilor primare din județul Alba. De asemenea, slujitorii bisericii au fost prezenți în dezbateri prin studiul de caz prezentat de Michel Tanase, care s-a ocupat de protopopul ortodox Gheorghe Simplăceanu, din Mediaș, cu o serie de preocupări ecumenice.

În general, comunicările prezentate au fost temeinic documentate și au confirmat prin informațiile și interpretările propuse o serie de aserțiuni mai vechi despre viața orașelor transilvănene dintre cele două războaie mondiale. Instalarea stăpânirii românești după 1918 a avut efecte benefice pentru evoluția economică, edilitară, urbanistică. Majoritatea populației acestor orașe (maghiari, germani, evrei) a ajuns în minoritate în acești ani, fapt ce nu putea să nu trezească nemulțumiri. Comunicările susținute au adus o serie de precizări asupra amplorii unor fenomene acuzate de minoritățile naționale ca: introducerea inscripțiilor românești, folosirea limbii române, înlăturarea funcționarilor minoritari ș.a.

Întrebările și dezbaterile asupra subiectelor puse în circulație de comunicări au încercat clarificarea unor chestiuni și au sugerat teme noi de investigație științifică.

Textele comunicărilor urmează să fie publicate în vol. XX al publicației muzeului mureșean, „Marisia”.

Vasile Ciobanu

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Vorliegende Ausgabe des Informationsblattes beinhaltet die Vorstellung des XXI. Internationalen Kongresses der Geschichtswissenschaften, der zwischen dem 22. und 28. August 2010 in Amsterdam stattgefunden hat, eine Präsentation der Fachtagung zum Thema: *Entwicklung der Siebenbürgischen Städte während der Zwischenkriegszeit (1918-1944)*, Târgu Mureș, 15.-16. Oktober 2010 sowie das Programm der Jahrestagung der Städtegeschichtskommission Rumäniens zum Thema *Geographischer Rahmen und Städteentwicklung*, die in der Zeitspanne 28.-29. Oktober in Pitești stattfinden wird.

CIOR, Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu

tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605

www.icsusib.ro; spanu@icsusib.ro

ISSN 1224-2853

Redactor: Anda-Lucia Spânu